

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง

ประกอบคือนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ของโรงเรียน
รัฐบาลในจังหวัดภาคกลาง จำนวน 480 คน โดยมีรายละเอียดในการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
ดังต่อไปนี้

1. สุ่มจังหวัดในภาคกลางมา 6 จังหวัด โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างง่าย
(Simple Random Sampling) ได้จังหวัดสระบุรี พระนครศรีอยุธยา นครปฐม ราชบุรี
สุพรรณบุรี และฉะเชิงเทรา

2. เลือกโรงเรียนมาจังหวัดละ 2 โรงเรียน โดยวิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple
Random Sampling) จากโรงเรียนรัฐบาลที่มีนักเรียนตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ถึง
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ได้ โรงเรียนสระบุรีวิทยาคม โรงเรียนสุรวิทยาคม โรงเรียนนอยุธยา
วิทยาลัย โรงเรียนจอมสุรางค์อุปถัมภ์ โรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย โรงเรียนราชินีบูรณะ
โรงเรียนเบญจมราชูทิศ โรงเรียนราชโบริกานุเคราะห์ โรงเรียนกรรณสูตรศึกษาลัย
โรงเรียนสงวนหญิง โรงเรียนเบญจมราชรังสฤษฎิ์ และโรงเรียนพนมสสารคาม "พนมอดุล
วิทยา"

3. ในโรงเรียนทั้ง 2 โรงเรียน ของแต่ละจังหวัด จะเลือกนักเรียนเป็นกลุ่ม
ตัวอย่าง 240 คน โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling)
จากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ระดับชั้นละ 120 คน
ซึ่งในแต่ละระดับชั้นมีจำนวนนักเรียนเพศหญิงและเพศชายเท่ากัน ดังนั้น นักเรียนใน 6
จังหวัด รวมเป็น 1,200 คน

4. นำกลุ่มตัวอย่าง 1,200 คน มาแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม โดยยึดสถานภาพ
ทางเศรษฐกิจสังคมเป็นหลัก เพื่อหากกลุ่มตัวอย่างที่จะทำการวิจัย จำนวน 480 คน โดย

กลุ่มตัวอย่างที่จะทำการวิจัยประกอบด้วยนักเรียนที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจสังคมสูง 240 คน และนักเรียนที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจต่ำ 240 คน ซึ่งแต่ละสถานภาพทางเศรษฐกิจสังคม จะประกอบด้วยนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ระดับชั้นละ 120 คน แบ่งเป็นเพศชาย 60 คน เพศหญิง 60 คน ดังแสดงรายละเอียดในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนนักเรียนมัธยมศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

ระดับชั้น	สถานภาพเศรษฐกิจสังคม		รวม		รวม
	สูง	ต่ำ	รวม		
			ชาย	หญิง	
ม.ศ.2	ชาย 60	หญิง 60	ชาย 60	หญิง 60	240
ม.ศ.5	ชาย 60	หญิง 60	ชาย 60	หญิง 60	240
รวม	ชาย 120	หญิง 120	ชาย 120	หญิง 120	480

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ประกอบด้วย

1. แบบสอบถามสถานภาพทางเศรษฐกิจสังคม
2. แบบสอบถามวัดพัฒนาการทางจริยธรรม (The Defining Tissues Test)

1. แบบสอบถามสถานภาพทางเศรษฐกิจสังคม

เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง ประกอบด้วยรายละเอียดส่วนตัวของบิดามารดาในสถานการศึกษา อาชีพ รายได้ขนาดของครอบครัว ลักษณะที่อยู่อาศัย และเครื่องใช้ในบ้าน

คั้นที่ใช้ บงชี้สถานภาพทางเศรษฐกิจสังคมของกลุ่มตัวอย่าง คือ อาชีพ รายได้ และระดับการศึกษาของบิดามารดา¹

ก. คำนเกี่ยวกับอาชีพ

การแบ่งอาชีพคือ ความรับผิดชอบ ความสามารถ และทักษะ เป็นเกณฑ์ ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

1) ระดับที่ 1 มีค่า 5 คะแนน เป็นระดับวิชาชีพ (Professional) ความรู้ตั้งแต่ระดับปริญญาตรีขึ้นไป ลักษณะงานเป็นงานที่ต้องอาศัยความรับผิดชอบสูง เช่น วิศวกร สถาปนิก นายธนาคาร เกษกร ทันตแพทย์ พยาบาล อาจารย์สอนในโรงเรียนประถม และมัธยม เป็นต้น

2) ระดับที่ 2 มีค่า 4 คะแนน เป็นระดับกึ่งวิชาชีพ (Semi - Professional) ได้แก่ งานที่ต้องอาศัยความรู้ระดับวิทยาลัย เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับการนำแผนงาน หรือนโยบายไปปฏิบัติ อาชีพในระดับนี้ ได้แก่ เลขานุการส่วนตัว บรรณารักษ์ หอสมุด นักเทคนิคการแพทย์ ผู้จัดการร้านเล็ก ๆ ผู้ประกาศรายการทางสถานีวิทยุโทรทัศน์ เกษตรกรที่เป็นเจ้าของไร่ และฟาร์ม เป็นต้น

3) ระดับที่ 3 มีค่า 3 คะแนน เป็นอาชีพที่ต้องอาศัยทักษะ (Skills) การฝึกฝน และทักษะเฉพาะ เช่น อาชีพช่างตัดเสื้อ ช่างตัดผม ช่างไม้ พนักงานขายของ ช่วยพยาบาล เป็นต้น

4) ระดับที่ 4 มีค่า 2 คะแนน เป็นอาชีพกึ่งทักษะ (Semi - skilled) ซึ่งต้องอาศัยการฝึกฝน และประสบการณ์ เช่นเดียวกับอาชีพในระดับ 3 แต่น้อยกว่า เป็นอาชีพที่บุคคลมีโอกาสเป็นตัวของตัวเอง และมีความคิดริเริ่มน้อย เช่น อาชีพคนขับรถ คนรับใช้ เสมียนพิมพ์คีย์ คนงานก่อสร้าง เป็นต้น

¹ นิยะดา ศรีจันทร์, "ความสามารถทางการคิดเชิงเชื่อมโยงและเชิงมโนทัศน์ของเด็กไทยที่มีสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมต่างกัน" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต แผนกวิชาจิตวิทยา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2521), หน้า 73 - 84.

5) รัศมีที่ 5 มีค่า 1 คะแนน เป็นอาชีพที่ไม่ต้องอาศัยทักษะและการฝึกฝนเป็นพิเศษ ลักษณะงานของอาชีพระดับนี้ จะเป็นการทำตามคำสั่งอย่างง่าย ๆ เช่น อาชีพกวาดถนน ห่อของ ชูคณน และนักการ เป็นต้น¹

ข. ความเกี่ยวข้องกับรายได้

แบ่งรายได้ของครอบครัวของกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มที่มีรายได้สูง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 5,529 บาท กลุ่มที่มีรายได้ปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3,754 บาท กลุ่มที่มีรายได้ต่ำ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1,605 บาท ซึ่งใกล้เคียงกับการแบ่งระดับรายได้ของผู้นักครองของนักเรียนจากกองเซาซื่อ ฝ่ายจัดการทรัพย์สิน การเคหะแห่งชาติ โครงการเคหะสงเคราะห์ปี 2520² จึงกำหนดคะแนนดังนี้ คือ

- 1) ต่ำกว่า 1,500 บาท กำหนดคะแนนเท่ากับ 1
- 2) 1,500 ถึง 5,000 บาท กำหนดคะแนนเท่ากับ 2
- 3) 5,001 บาทขึ้นไป กำหนดคะแนนเท่ากับ 3

ค. ความเกี่ยวกับการศึกษา

ระดับการศึกษาของบิดามารดาแบ่งออกเป็น 3 ระดับ³ คือ

¹ Anne Roe, The Psychology of Occupations (New York : John Willey & Sons, 1966), pp. 145 - 151).

² การเคหะแห่งชาติ อ้างจาก วิณี ชิดเชิวงค์, "การศึกษาเปรียบเทียบลักษณะนิสัยในการบริโภค และการเจริญเติบโตของเด็กวัยก่อนเรียนที่มาจากสภาพครอบครัวต่างกัน ในจังหวัดนครราชสีมา" (ปริญญาโทพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2521), หน้า 11.

³ พิชิต พิทักษ์สมบัติ, โครงการวิจัยต่อเนื่องระยะยาวเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมและประชากร (กรุงเทพมหานคร : สภาวิจัยการศึกษา, 2517), หน้า 26.

- 1) ค่ากว่าประณปีที่ 4 ลงไป กำหนดคะแนนเท่ากับ 1
- 2) ระดับประณปีที่ 4 ถึงมัธยมศึกษาตอนต้น กำหนดคะแนนเท่ากับ 2
- 3) ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายขึ้นไป กำหนดคะแนนเท่ากับ 3

นำคะแนนที่ได้จากการประเมินค่าด้านอาชีพ รายได้และระดับการศึกษาของ บิดามารดา ของนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมารวมกัน เป็นคะแนนที่บ่งชี้สถานภาพทาง เศรษฐกิจสังคมของกลุ่มตัวอย่าง กำหนด คะแนน 9 – 11 จัดว่ามีสถานภาพทางเศรษฐกิจ สังคมสูง คะแนน 3 – 5 จัดว่ามีสถานภาพทางเศรษฐกิจสังคมต่ำ

2. แบบสอบวัดพัฒนาการทางจริยธรรม

ใช้แบบทดสอบ The Defining Issues Test ของ เรสท์ ซึ่งแปลโดย สุพัตรศรี ชุมทรัพย์ วณี ออมสิน สุรัมย์ จุติคำรังพันธ์ และ ศรีวรรณ เขียวลี

ก. ลักษณะของแบบสอบ

ประกอบควยปัญหาทางจริยธรรม (Moral Dilemmas) ของ โคลเบอร์ก 6 เรื่อง แต่ละเรื่องจะผูกเป็นเรื่องราวที่เกี่ยวกับสภาพการณ์ทางสังคม ซึ่งเป็น ปัญหาที่ทำให้ตัวเองของ เรื่องต้องตัดสินใจเลือกทำอย่างใดอย่างหนึ่ง ให้ผู้ทำแบบสอบสมมติ ตัวเองเป็นตัวเอกของ เรื่องที่จะต้องตัดสินใจเลือกทำแล้วประเมินข้อความอีก 12 ข้อ ความ ซึ่งข้อความแต่ละข้อจะเป็นเหตุผลของการตัดสินใจ เลือกทำอย่างนั้น โดยประเมินจากความ สำคัญของแต่ละข้อความออกเป็นลำดับ สำคัญมากที่สุด สำคัญมาก สำคัญพอควร สำคัญน้อย หรือไม่สำคัญเลย แล้วนำข้อความทั้ง 12 ข้อความ เหล่านี้ มาจัดลำดับความสำคัญของ ข้อความอีกครั้งหนึ่งเพียง 4 อันดับ ข้อความ 4 ข้อความนี้จะถือเป็นตัวแทนของระดับขั้น พัฒนาการจรรยาวิพากษ์ (Moral Judgement Stage) ของผู้ทำแบบสอบนั้น ๆ

(ดูรายละเอียดในภาคผนวก ข.)

ข. ความเที่ยงของแบบสอบ (Reliability)

ผู้วิจัยได้หาความเที่ยงของแบบสอบ ฉบับภาษาไทยด้วยวิธีสอบซ้ำ (Test-retest) กับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 50 คน เว้นระยะเวลา

การสอบประมาณ 3 สัปดาห์ แล้วนำคะแนนที่ได้มาหาค่าความเที่ยงของแบบสอบ โดยใช้สูตรของ เพียร์สัน¹ (Pearson) ผลปรากฏว่าค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.65 ซึ่ง เรสส์ไครายงานว่าแบบสอบ ดี ไอ ที (DIT) มีความเที่ยงสูงถึง .81

ค. ความตรงของแบบสอบ (Validity)

ผู้วิจัยหาความตรงของแบบสอบโดยขั้นแรกได้รับการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญอย่างละเอียด จึงถือได้ว่า แบบสอบชุดนี้มี Content Validity นอกจากนี้ ยังได้ตรวจสอบค่าความตรงของการแปลแบบสอบ ด้วยวิธีการนำเอาแบบสอบฉบับภาษาไทย และฉบับภาษาอังกฤษ ซึ่งเป็นต้นฉบับเดิมของแบบสอบวัดพัฒนาการทางจริยธรรมไปทำการสอบกับนิสิตปริญญาโท แผนกจิตวิทยาบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 50 คน ทำโดยเว้นช่วงเวลาในการตอบแบบสอบถามทั้ง 2 ฉบับ ประมาณ 2 สัปดาห์ เหตุที่ผู้วิจัยเลือกกลุ่มนิสิตปริญญาโททำแบบสอบไคย์คหลักการครั้งนี้ คือ คำนึงถึงสาขาวิชาและภูมิหลังของนิสิตว่าควรมีความเข้าใจเกี่ยวกับแบบสอบ อีกทั้งยังคำนึงถึงระดับความสามารถเข้าใจภาษาอังกฤษด้วย เมื่อได้ข้อมูลมาตรวจให้คะแนนแล้ว ก็นำมาหาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของแบบสอบทั้งสองฉบับจากนิสิตคนเดิม โดยวิธีการของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient)² โดยได้ค่าความตรงของการแปลเท่ากับ .768

ง. การตรวจสอบความคงที่ของข้อมูล (Consistency Check)

เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องสมบูรณ์ ผู้วิจัยจึงต้องตรวจสอบข้อมูลอีกครั้งหนึ่ง แบบสอบที่ถือว่าไม่สมบูรณ์มีลักษณะดังนี้ คือ

¹Jum C. Nunnally, Test and Measurement (New York : McGraw-Hill Book Co., 1959), p. 108.

²N.M. Downie and R.W. Heath, Basic Statistical Methods, 3d. ed. (New York : Harper & Row, 1970), pp. 93 - 94.

1) ประเมินค่าขอความในแบบสอบเหมือนกันเกินกว่า 9 ข้อ ตั้งแต่
2 เรื่องขึ้นไป

2) จักล่ำกับคว่ำมสำค้ำญของขอคว่ำมซ้คแย้งกับกำรประเมินคว่ำมสำค้ำญ
ของขอคว่ำม ตั้งแต่ 2 เรื่องขึ้นไป

3) ประเมินคว่ำมสำค้ำญของขอคว่ำมที่เป็นตัวลวง ใค้คะแนนรวมของ
ทุกเรื่อง มำกกว่ำ 8 คะแนน

จ. กำรตรวจใค้คะแนน

ใค้เกณฑ์กำรตรวจใค้คะแนนโดยอศัคย์มื่อที่เรสส์เสนอไว้ และใค้วิธีกำรตรวจ
ใค้คะแนนด้วยเครื่อง (Machine Scoring) คำนโปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่เสนอไว้ในมื่อ¹

กำรค้ำเนินงำนก่อนกำรทดสอบ

1. ค้ศึกษำแบบสอบ ค้ ไอ ที และทฤษฎีพัฒนำกำรท่งจรยธรรม ค้ศึกษ่งำนวิจัยที่
เก้ยวกับแบบสอบ ค้ ไอ ที และพัฒนำกำรท่งจรยธรรม

2. แปลและเร้ยมเร้ยมแบบสอบเป็นภำษำไทย นำไปพิจำรณำตรวจแก้ซ้กับผู้เช้ยวชำน
ท่งค้ำนพัฒนำกำรท่งจรยธรรม

3. นำแบบสอบไปทดสอบใค้กับนักเรียนระค้มัธยมศ้กษำปีที่ 2 ในโรงเรียนสังค้กรรม
สำมัญศ้กษำ 2 ท่งเรียน จำนวน 80 คน เพื่อตรวจสอบคว่ำมสมบูนของแบบสอบ และน้ก
วิธีค้ำเนินกำรทดสอบ

4. นำแบบสอบไปหำค้ำคว่ำมตรงกับน้ส้ตปรญญาโท สำขำจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์
มหำวิทยำลัย จำนวน 50 คน

5. นำแบบสอบ ไปหำค้ำคว่ำมเท้ยงกับนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 50 คน

¹Rest, Manual for the Defining Issues Test, pp. 7 - 12

6. เตรียมหน่วยวิจัย ในค่านการดำเนินงานการทดสอบ เพื่อให้การดำเนินการทดสอบ ถูกต้องตรงกัน

7. ผู้วิจัยทำหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัยจากผู้อำนวยการกองการมัธยมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ไปติดต่อกับ โรงเรียนต่าง ๆ ที่เลือกเป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขออนุญาต ทำการทดสอบ นักเรียนพร้อมทั้งกำหนดวันและเวลาที่จะทำการทดสอบ

วิธีดำเนินการทดสอบ

1. ดำเนินการทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างเป็นรายกลุ่ม ๆ ละ 30 คน

1. ผู้ดำเนินการทดสอบอธิบายวัตถุประสงค์ของการทดสอบ ประโยชน์ที่ได้รับ เพื่อให้ให้นักเรียนเข้าใจความสำคัญของการทดสอบ และเพื่อให้นักเรียนตั้งใจทำเต็มความสามารถ

2. แจกแบบสอบ ผู้ดำเนินการทดสอบอ่านคำสั่งและชี้แจงวิธีการทำแบบสอบ เปิดโอกาสให้นักถามจนนักเรียนเข้าใจ

3. เมื่อนักเรียนลงมือทำ ผู้ดำเนินการทดสอบจะคอยดูแลอย่างใกล้ชิด และเก็บแบบสอบคืนด้วยตนเอง เมื่อนักเรียนทำเสร็จเรียบร้อยแล้ว

การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การจัดกระทำข้อมูล

ก. คัดเลือกแบบสอบ เฉพาะฉบับที่สมบูรณ์

ข. ตรวจสอบให้คะแนนแบบสอบตามสถานภาพทาง เศรษฐกิจสังคม เพื่อจำแนกนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ตามเพศ ระดับชั้น และสถานภาพทาง เศรษฐกิจสังคม

2. การวิเคราะห์ข้อมูล

ก. หาค่ามัธยิมเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

1) คะแนนระดับพัฒนาการทางจริยธรรม 4 ชั้น ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

2) คะแนนระดับพัฒนาการทางจริยธรรม 4 ชั้น ของนักเรียนหญิงและชาย

3) คะแนนระดับพัฒนาการทางจริยธรรม 4 ชั้น ของนักเรียนที่มี
สถานภาพทางเศรษฐกิจสังคมสูงและต่ำ

ข. วิเคราะห์ความแปรปรวน 3 ทาง¹ (Three Way Analysis of
Variance) โดยมีระดับชั้น เพศ และสถานภาพทางเศรษฐกิจสังคม เป็นตัวแปรอิสระ
คะแนนระดับพัฒนาการทางจริยธรรมเป็นตัวแปรตาม และถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ
จะใช้การทดสอบความแตกต่างของคะแนนโดยวิธีการของ นิวแมน-คูลด์ (Newman-Keul)
(แสดงรายละเอียดของสูตรในภาคผนวก ก)

¹B.J. Winer, Statistical Principles in Experimental Design (New York : McGraw-Hill Book Co., 1962), pp. 431 - 445.